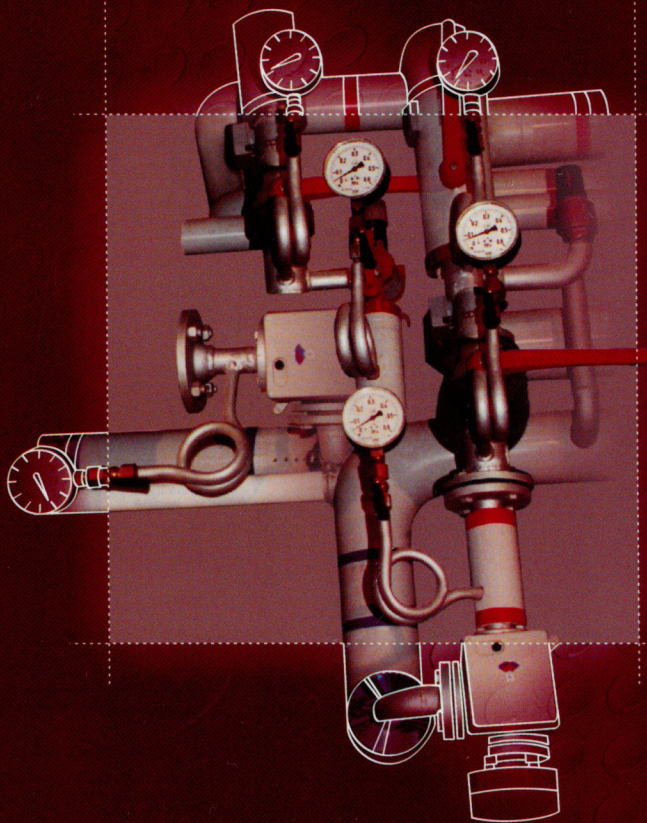

Polskie Zrzeszenie Inżynierów
i Techników Sanitarnych
1919 – 2004

RYS HISTORYCZNY

85 lat Polskiego Zrzeszenia
Inżynierów i Techników
Sanitarnych
1919 – 2004

**Polskie Zrzeszenie Inżynierów
i Techników Sanitarnych 1919 – 2004**

RYS HISTORYCZNY

Warszawa – Toruń 2004

Opracowanie tekstu: Bolesław Hebrowski, Ryszard Paruszewski,
Redakcja techniczna: Jerzy Piotrowiak
Opracowanie graficzne, projekt okładki i strony tytułowej: D. Piotrowiak, P. Piotrowiak
Skład i łamanie: PZITS Grafika Toruń

© Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych Zarząd Główny

ISBN 83-87792-36-5

SPIS TREŚCI

Kalendarium 85 lat PZITS (1919 – 2004)	5
Członkowie honorowi PZITS	19
Osoby odznaczone medalem PZITS im. prof. Z. Rudolfa	21

Kalendarium 85 lat PZITS (1919 – 2004)

Kalendarium obejmuje 80-letni okres działalności PZITS. W porządku chronologicznym podaje się daty zjazdów i innych ważnych wydarzeń, wymienia Członków Honorowych, prezesów i sekretarzy generalnych oraz stan liczebny członków Zrzeszenia.

Pełny zakres działalności PZITS podany jest we wcześniejszych wydawnictwach jubileuszowych, to jest w publikacjach z okazji Jubileuszu 40-lecia, 50-lecia oraz 65-lecia PZITS.

PRZEWODNICZĄCY I PREZESI ZARZĄDÓW GŁÓWNYCH

Zrzeszenia Gazowników Polskich (ZGP)

23 czerwca 1919 r. – 29 maja 1922 r.

Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich (ZGWP)

30 maja 1922 r. – 25 czerwca 1936 r.

**Polskiego Zrzeszenia Gazowników Wodociągowców
i Techników Sanitarnych (PZGWTS)**

26 czerwca 1936 r. – 5 lipca 1952 r.

**Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników
Sanitarnych Ogrzewników Gazownictwa i Terenów Zielonych (SNITSOG)**

6 lipca 1952 r. – 9 grudnia 1957 r.

Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych (PZITS)
od 10 grudnia 1957 r.

- 1919 inż. Adam Teodorowicz
- 1921 inż. Czesław Świerczewski
- 1931 inż. Włodzimierz Rabczewski
- 1935 inż. Bronisław Klimczak
- 1937 inż. Włodzimierz Rabczewski
- 1945 inż. Antoni Dziurzyński
- 1946 inż. Stanisław Wojnarowicz
- 1947 prof. Zygmunt Rudolf
- 1949 inż. Edward Filipowski
- 1951 inż. Stanisław Wojnarowicz
- 1954 inż. Adam Epsztein
- 1956 prof. Jan Just
- 1956 mgr inż. Tadeusz Groszkowski
- 1957 dr inż. Henryk Janczewski
- 1972 prof. Witold Wasilewski

- 1988 prof. Marek Roman
- 2003 inż. Bogumiła Nawrocka-Fuchs

Rok 1919

23 – 25 kwietnia – podczas I Ogólnokrajowego Zjazdu Gazowników Polskich w Warszawie utworzone zostało Zrzeszenie Gazowników Polskich. Na Prezesa powołano inż. Adama Teodorowicza. Zrzeszenie wzięło czynny udział w I Zjeździe Polskich Techników w 1919 r.

Rok 1920

26 – 27 listopada – II Zjazd Zrzeszenia Gazowników Polskich w Warszawie.

Rok 1921

3 – 5 czerwca – III Zjazd Gazowników Polskich w Poznaniu. Prezesem zostaje inż. Czesław Świerczewski pełniąc tę funkcję do 1931 r. Na Zjeździe powołano do życia Związek Gospodarczy Gazowni w Państwie Polskim, który później przekształcił się w Związek Gospodarczy Gazowni i Wodociągów w Państwie Polskim. W styczniu 1921 r. wychodzi pierwszy zeszyt organu Zrzeszenia „Przegląd Gazowniczy”. Pierwsze 7 numerów ukazuje się w Warszawie pod redakcją inż. Stefana Torżewskiego, następne wychodzą we Lwowie pod redakcją inż. Władysława Szaynoka. Zrzeszenie liczyło 114 członków.

Rok 1922

29 – 31 maja – IV Zjazd Zrzeszenia Gazowników Polskich we Lwowie. Do Zrzeszenia przystępują wodociągowcy. Zrzeszenie zmienia nazwę na Zrzeszenie Gazowników i Wodociągowców Polskich. Organ Zrzeszenia odtąd ukazuje się pod nazwą „Przegląd Gazowniczy i Wodociągowy”. Liczba członków osiągnęła 250 osób, a członków wspierających 21.

Rok 1923

1 – 4 lipca – V Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich w Bydgoszczy.

Rok 1924

29 – 31 maja – VI Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich w Krakowie.

Rok 1925

4 – 7 maja – VII Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich w Warszawie. Zjazd mianował pierwszym Honorowym Członkiem Prezesa Gazowników Francuskich inż. R. d`Estape.

Rok 1926

7 – 8 maja – VIII Zjazd Polskiego Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców (PZGW) w Poznaniu. Członkiem Honorowym mianowany zostaje Prezes Zrzeszenia inż. Czesław Świerczewski. Do prowadzenia badań i studiów w dziedzinie wodociągów i kanalizacji

Zrzeszenie powołało w kwietniu 1926 r. Polski Instytut Wodociągowo-Kanalizacyjny, który wydał zeszyty „Technik Sanitarny”, przekształcone później na „Biuletyn Wodociągowo-Kanalizacyjny”. Liczba członków wynosiła 202.

Rok 1927

1 - 12 maja - IX Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich w Toruniu. Zrzeszenie wzięło czynny udział w II Zjeździe Techników w 1927 r.

Rok 1928

17 - 20 maja - X Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich w Katowicach. Zjazd nadaje godność Członka Honorowego Zrzeszenia inż. Edwardowi Szenfeldowi. W okresie kadencji 1928 - 1929 opracowano regulamin komitetów zjazdowych oraz nawiązano współpracę z Głównym Urzędem Statystycznym, opracowano regulamin dla rzeczoznawców - doradców.

Rok 1929

22 - 25 czerwca - XI Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich w Poznaniu. Zjazd uchwała powołanie trzech sekcji branżowych w Zrzeszeniu: gazownictwa, wodociągów i kanalizacji oraz higieniczno-sanitarnej. Zrzeszenie wzięło czynny udział w III Zjeździe Techników w 1929 r.

Rok 1930

8 - 11 maja - XII Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich w Drohobyczu.

Rok 1931

10 - 13 maja - XIII Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich w Warszawie, w którym wzięło udział ponad 400 osób. Zjazd powołał na Prezesa Zrzeszenia inż. Włodzimierza Rabczewskiego. Zrzeszenie przystąpiło do Międzynarodowego Związku Przemysłu Gazowniczego.

Rok 1932

1 - 4 czerwca - XIV Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich w Wilnie. Przy Zrzeszeniu powołano Polski Komitet Techniki Sanitarnej i Higieny Miast. Powołano wspólnie Związek Zrzeszeń Gazowników i Wodociągowców Polskich, Czechosłowackich i Jugosłowiańskich, do którego później przystąpili Bułgarzy. Związek ten przekształcono następnie w Związek Słowiańskich Zrzeszeń Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych. Prezesem Związku na 2 lata został prezes Zrzeszenia z Polski. W dniach 20 - 21 marca 1933 r. Zrzeszenie zorganizowało w Warszawie Zjazd Wodomierzowy.

Rok 1933

29 czerwca - 2 lipca - XV Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich w Gdyni. Na Zjeździe tym ustalono stały znaczek Zrzeszenia, jak też powołano Sekcję Gazu Ziarnego.

Rok 1934

26 – 28 czerwca – XVI Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich w Łodzi. Był to równocześnie I Zjazd Zrzeszeń Gazowników i Wodociągowców Polskich, Czechosłowackich i Jugosłowiańskich. Poza tym w organizowaniu Zjazdu brał po raz pierwszy udział Polski Komitet Techniki Sanitarnej i Higieny Miast (sekretarz generalny inż. Zygmunt Rudolf), który obradował odtąd corocznie wspólnie z Sekcją Techniczno-Sanitarną Zrzeszenia.

Rok 1935

25 – 28 czerwca – XVII Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich w Bydgoszczy. Na prezesa Zrzeszenia powołano inż. Bronisława Klimczaka. W latach 1935 – 1936 opracowano nowy statut Zrzeszenia, regulaminy Zarządu i Komisji. Rozszerzono zasięg Zjazdów Zrzeszenia, uwzględniono w jego programie zagadnienie Związku Uzdrowisk Polskich.

Rok 1936

25 – 28 czerwca – XVIII Zjazd we Lwowie. Zatwierdzono nowy statut Zrzeszenia ze zmienioną nazwą: Polskie Zrzeszenie Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych (PZGWTS). Zjazd nadał godność Członka Honorowego inż. Mieczysławowi Sejfertowi.

Rok 1937

21 – 23 czerwca – XIX Zjazd PZGWTS w Grudziądzu. Na prezesa powołano ponownie inż. Włodzimierza Rabczewskiego. Zrzeszenie wzięło czynny udział w I Polskim Kongresie Inżynierów w 1937 r.

Rok 1938

23 – 26 czerwca – XX Zjazd PZGWTS w Chorzowie i Katowicach. Na Zjeździe nadano godność Członków Honorowych Zrzeszenia inż. inż.: Antoniemu Dziurzyńskiemu, Ignacemu Piotrowskiemu i Włodzimierzowi Rabczewskiemu. Utworzono Oddziały Zrzeszenia: Śląsko-Krakowski, Poznański i Pomorski. Zrzeszenie liczyło 247 członków zwyczajnych i 31 wspierających.

Rok 1939

26 – 28 czerwca – zostaje zwołany do Częstochowy ostatni przed II wojną światową XXI Zjazd Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych. Z wybuchem wojny Zrzeszenie przerwało działalność. Akta i archiwum Zrzeszenia przechowano do końca wojny, początkowo w dyrekcji Wodociągów i Kanalizacji m. st. Warszawy, a później na Stacji Filtrów w Warszawie.

Rok 1945

8 – 9 listopada – XXII Zjazd Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych w Katowicach i Gliwicach. Na prezesa powołano inż. Antoniego Dziurzyńskiego, a na sekretarza generalnego inż. Henryka Janczewskiego. Zjazd nadał godność Członka

Honorowego Zrzeszenia prof. Zygmunta Rudolfowi. Na początku 1946 r. zorganizowano i powołano do życia w ramach Zrzeszenia Biuro Studiów Wodociągowo-Kanalizacyjnych. Wznowiono czasopismo techniczne Zrzeszenia „Gaz, Woda i Technika Sanitarna”, którego pierwszy numer ukazał się w kwietniu 1946 r.

Rok 1946

26 – 28 czerwca – XXIII Zjazd PZGWTS w Bydgoszczy. Zjazd akceptował przystąpienie Zrzeszenia do Naczelnej Organizacji Technicznej. Na Prezesa Zrzeszenia wybrano inż. Stanisława Wojnarowicza, a na Sekretarza Generalnego inż. Aleksandra Taffa.

Rok 1947

27 – 29 czerwca – XXIV Zjazd PZGWTS we Wrocławiu. Prezesem Zrzeszenia wybrano prof. Zygmunta Rudolfa. Zjazd przyjął nowy statut Zrzeszenia. Liczba członków wynosiła 726, członków wspierających 121. W okresie 1947 – 1948 Zrzeszenie składało memoriały do władz w sprawie ustalenia podstaw racjonalnej gospodarki w zakładach użyteczności publicznej.

Rok 1948

23 – 25 czerwca – XXV Jubileuszowy Zjazd PZGWTS w Gdańsku, Gdyni i Sopocie. Zjazd uchwalił powołanie przy Zarządzie Głównym Sekcji Ogrzewnictwa i Wietrzenia. Na podstawie nowego statutu w dniu 24 czerwca 1949 r. odbył się w Sopocie I Zjazd Delegatów PZGWTS. Prezesem Zarządu Głównego na kadencję 1948 – 1949 wybrano prof. Zygmunta Rudolfa. Dyrektorem Zrzeszenia w okresie od 1 stycznia 1948 r. do 31 lipca 1948 r. był inż. E. Górecki. Od 1 sierpnia 1948 r. funkcję tę powierzono mgr inż. Wacławowi Nowickiemu. Nawiązano kontakt z bratnią organizacją czechosłowacką i francuską.

Rok 1949

3 – 5 lipca – XXVI Zjazd PZGWTS w Łodzi. W dniu 5 lipca odbył się w Łodzi II Zjazd Delegatów PZGWTS. Na prezesa Zrzeszenia powołano inż. Edwarda Filipowskiego. Liczba członków Zrzeszenia wzrosła do 1448.

Rok 1950

25 maja – odbył się w Warszawie III Zjazd Delegatów PZGWTS. Na Prezesa ponownie wybrano inż. Edwarda Filipowskiego. W dniu 22 września 1950 r. inż. E. Filipowski złożył rezygnację z funkcji Prezesa. Obowiązki Prezesa powierzono inż. Stanisławowi Wojnarowiczowi. Liczba członków Zrzeszenia 1775.

Rok 1951

1 – 3 czerwca – XXVII Zjazd PZGWTS w Szczecinie. W Zjeździe po raz pierwszy wzięła udział Sekcja Terenów Zielonych, która na prawach samodzielności przystąpiła do PZGWTS. W dniu 2 czerwca 1951 r. odbył się w Szczecinie IV Zjazd Delegatów PZGWTS. Na Prezesa ponownie powołano inż. Stanisława Wojnarowicza.

Rok 1952

4 – 6 lipca – XXVIII Zjazd PZGWTS w Opolu. V Zjazd Delegatów PZGWTS obradował 5 lipca 1952 r. w Opolu. Na Zjeździe tym uchwalono zmianę nazwy Zrzeszenia na: Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa i Gazownictwa (SNITSOG). Zrzeszenie w tym okresie miało 12 Oddziałów Terenowych: Warszawa, Łódź, Olsztyn, Bydgoszcz, Gdańsk, Szczecin, Poznań, Wrocław, Opole, Katowice, Kraków i Lublin. Liczba członków 3102. W dniu 5 grudnia 1952 r. w Warszawie zorganizowano I powojenny Zjazd Ogrzewników Polskich.

Rok 1953

6 – 7 czerwca – XXIX Zjazd Naukowy SNITSOG w Krakowie. Dnia 6 czerwca 1953 roku odbył się VI Zjazd Delegatów SNITSOG.

Rok 1954

10 lipca – VII Zjazd Delegatów SNITSOG w Olsztynie. Zjazd powołał na Prezesa inż. Adama Epszteina. W latach 1954 – 1955 Stowarzyszenie powiększyło liczbę członków do 4970.

Rok 1955

24 listopada – odbył się w Warszawie VIII Zjazd Delegatów SNITSOG, który na Prezesa ponownie wybrał inż. A. Epszteina. Liczba członków wynosiła 5416, Kół Zakładowych 159 w 13 Oddziałach SNITSOG.

Rok 1956

3 – 6 czerwca – XXX Jubileuszowy Zjazd Naukowo-Techniczny SNITSOG w Sopocie. Udział w Zjeździe wzięło ponad 1000 uczestników. W dniu 6 czerwca 1956 r. na IX Zjeździe Delegatów SNITSOG w Sopocie wybrano nowy Zarząd Główny, z Prezesem prof. J. Justem, po rezygnacji którego w dniu 15 czerwca 1956 r., funkcję tę objął mgr inż. Tadeusz Groszkowski. Po jego śmierci (12 stycznia 1957 r.) Prezesem został mgr inż. Henryk Janczewski. Sekretarzem generalnym pozostał nadal mgr inż. Wacław Nowicki. W okresie 1956 – 1957 rozpoczęto rekrutację członków zbiorowych, których liczba na koniec 1957 r. wyniosła 94.

Rok 1957

9 – 10 grudnia – odbył się w Toruniu X Zjazd Delegatów SNITSOG. W wyniku wyborów na Prezesa na kadencję 1957 – 1959 powołano ponownie mgr inż. Henryka Janczewskiego. Zjazd uchwalił nowy statut i nową nazwę Stowarzyszenia: Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych (PZITS). Zrzeszenie opracowało kompleksowy perspektywiczny plan gazyfikacji Polski, który przyjęty został przez władze państwa. Oddział Katowicki Zrzeszenia zorganizował i przeprowadził I Krajową Konferencję naukowo-techniczną pt.: „Działalność techniczna w zakresie oczyszczania ścieków”. Konferencje o tej tematyce stały się cyklicznymi i przyjęły tytuł: „Postęp techniczny w dziedzinie oczyszczania ścieków”.

Rok 1958

9 grudnia - odbył się w Warszawie XI Zjazd Delegatów PZITS. Nadano godność Członków Honorowych Zrzeszenia prof. Jarosławowi Dolińskiemu oraz mgr inż. Jerzemu Tokarskiemu. Liczba członków indywidualnych wynosiła 5752, członków zbiorowych 193, Kół Zakładowych 192. Do ważniejszych wydarzeń tego okresu należy zaliczyć Jubileuszowy Zjazd Naukowy z okazji 40-lecia Działalności Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, który odbył się w Krakowie w dniach 24 - 28 maja 1959 r. W Zjeździe wzięło udział ponad 1200 uczestników, w tym goście, między innymi z Czechosłowacji, Danii, Węgier, Francji. Zjazd był połączony z Wystawą Techniki Sanitarnej i Gazownictwa. Z okazji Jubileuszu wydano "Historię Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych (1919 - 1959)". Oddział Katowicki Zrzeszenia przeprowadził Konferencję pt. „Postęp techniczny w dziedzinie wodociągów”. W latach późniejszych cykl konferencji na ten temat podjął Oddział Dolnośląski we Wrocławiu, jak też konferencje nt. „Postęp techniczny w kanalizacji”.

Rok 1960

21 października - XII Zjazd Delegatów PZITS w Zielonej Górze. Na Prezesa ponownie wybrano dr inż. Henryka Janczewskiego. W 1960 r. Prezes PZITS otrzymał Honorowe Członkostwo „Association Technique de L`Industrie du gaz en France”. Zjazd mianował Członkami Honorowymi PZITS prezesa wymienionego Stowarzyszenia Francuskiego oraz Węgierskiego Stowarzyszenia ETE. W 1961 r. liczba członków wynosiła 6216, Kół Zakładowych 226, Członków Zbiorowych 215. Zarząd Główny PZITS zorganizował w Wiśle I Krajową Konferencję Naukowo-Techniczną pt.: „Postęp techniczny w dziedzinie oczyszczania miast”. Oddział Krakowski PZITS przeprowadził I Konferencję Naukowo-Techniczną pt.: „Wentylacja i klimatyzacja w budownictwie”.

Rok 1962

18 kwietnia - XIII Zjazd Delegatów PZITS w Warszawie. Na Prezesa Zrzeszenia ponownie wybrano dr inż. Henryka Janczewskiego. W dniach 28 - 30 czerwca 1962 odbył się XXXII Zjazd Naukowy w Augustowie. Liczba członków wynosiła 6331, Członków Zbiorowych 229, Kół Zakładowych 237. Zrzeszenie wydało „Bibliografię polskiego piśmiennictwa w dziedzinie gazownictwa oraz inżynierii sanitarnej”.

Rok 1964

20 kwietnia - XIV Zjazd Delegatów PZITS w Szczecinie. W 1965 r. odbyła się I Konferencja (cykliczna) pt.: „Zagadnienia zaopatrzenia w wodę miast i osiedli”, której organizatorem był Oddział Poznański PZITS. Liczba członków w 1965 r. wynosiła 7572.

Rok 1966

28 czerwca - XV Zjazd Delegatów PZITS w Gorzowie Wielkopolskim. Wybrano nowy Zarząd Główny, powierzając ponownie funkcję Prezesa dr inż. H. Janczewskiemu. Zjazd Delegatów nadał godność Członka Honorowego Zrzeszenia inż. Bohdanowi Chybowskiemu, prof. Janowi Justowi, dr inż. Henrykowi Janczewskiemu, mgr inż. Janowi Kłosińskiemu, mgr inż. Janowi Wyżnikiewiczowi. Liczba członków indywidualnych

w 1967 r. wynosiła 8740, Członków Zbiorowych 321, Kół Zakładowych 365. Liczba zweryfikowanych rzeczoznawców wynosiła 358. W 1967 r. Oddział Katowicki przeprowadził X Jubileuszową Konferencję Naukowo-Techniczną pt.: „Postęp techniczny w dziedzinie oczyszczania ścieków”. W tym samym roku Oddział Poznański przeprowadził X Krajową Konferencję Medycyny Wiejskiej i Techniki Sanitarnej Wsi w Poznaniu pt.: „Zagadnienia techniki sanitarnej wsi”. Oddział Warszawski PZITS zorganizował i przeprowadził w dniach 10 - 11 maja 1968 r. I Krajową Konferencję Naukowo-Techniczną pt.: „Ochrona czystości środowiska zewnętrznego”. Uchwałą Zarządu Głównego PZITS z dnia 25 maja 1968 r. powołano Zakład Szkolenia i Wydawnictw PZITS oraz Okręgowe Ośrodki Szkolenia przy Zarządach Oddziałów PZITS. W roku 1968 zostały zawarte porozumienia o współpracy Zrzeszenia:

- W dniu 26 kwietnia 1968 r. z Ministerstwem Gospodarki Komunalnej.
- W dniu 24 maja 1968 r. z Ministerstwem Górnictwa i Energetyki - z Państwowym Inspektoratem Gospodarki Paliwowo-Energetycznej. Na podstawie zawartego porozumienia PZITS zostało upoważnione do powołania Komisji Egzaminacyjnych dla kadry energetycznych, jak też nadawania uprawnień energetycznych dla osób sprawujących dozór nad eksploatacją oraz pracujących przy eksploatacji urządzeń energetycznych, w branżach techniki objętych działalnością Zrzeszenia (to jest bez urządzeń elektroenergetycznych). Zrzeszenie podjęło również w związku z tym szkolenie i doskonalenie kadry technicznej, przed jej egzaminowaniem dla uzyskania zaświadczeń uprawnień energetycznych.
- W dniu 18 września 1968 r. z Branżą Instalacji Przemysłowych i Sanitarно-Technicznych.

Rok 1968

25 - 26 listopada - XVI Zjazd Delegatów PZITS w Kielcach. Na Zjeździe dokonano zmiany w Statucie PZITS. Na Prezesa został ponownie wybrany dr inż. Henryk Janczewski. W dniach 19 - 22 maja 1969 r. odbyły się w Krakowie obchody Jubileuszu 50 - lecia działalności PZITS, połączone z Sesją Naukową pt.: „Kierunki rozwoju techniki sanitarnej w Polsce”. Z Okazji Jubileuszowego Zjazdu i Sesji Naukowej została zorganizowana wystawa pt. „Inżynieria sanitarna w służbie człowieka i gospodarki narodowej”. Zarząd Główny PZITS wydał Historię Zrzeszenia pt.: „Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych - 50 lat działalności - 1919 - 1969” (Wydawnictwo Arkady). Wartość Jubileuszowego Zjazdu i Sesji Naukowej polegała przede wszystkim na dokładnym sprecyzowaniu tematyki naukowej, a jego głównym zadaniem było wszechstronne rozpatrzenie, przedyskutowanie i uchwalenie wytycznych w sprawie kierunków rozwoju techniki sanitarnej w Polsce. W Zjeździe wzięło udział ponad 1200 uczestników, w tym 40 gości zagranicznych z Bułgarii, Czechosłowacji, Francji, NRD, Węgier, ZSRR. Materiały o wysokim poziomie merytorycznym na Sesję Naukową Jubileuszowego Zjazdu 50 - lecia PZITS opracowały Główne Sekcje Branżowe Zarządu Głównego, do druku przygotował je, w należytej szacie edytorskiej Zakład Szkolenia i Wydawnictw. Wysoki poziom merytoryczny i organizacyjny wystawy zapewnił Zarząd Oddziału Krakowskiego PZITS. W 1969 r. liczba członków indywidualnych wynosiła 11 711, Członków Zbiorowych 155, Kół Zakładowych i Terenowych 436. Liczba Oddziałów PZITS - 19. W kadencji 1969 - 1971 rozpoczęto wydawanie w ramach wydawnictw Czasopism Technicznych NOT miesięcznika PZITS: „Ciepłownictwo - Ogrzewnictwo - Wentylacja”. PZITS zawarło porozumienie o współpracy:

- W dniu 21 maja 1970 r., z Kolegium Patronatu przedsiębiorstw i Zakładów Ciepłowniczych,
- Z Ministerstwem Zdrowia i Opieki Społecznej.

PZITS współdziałało z następującymi organizacjami międzynarodowymi:

- Międzynarodowa Unia Przemysłu Gazowniczego,
- Międzynarodowe Stowarzyszenie Zaopatrzenia w Wodę,
- Reprezentacja Europejskich Stowarzyszeń Ogrzewnictwa i Wentylacji,
- Międzynarodowe Stowarzyszenie Techniki Uzdrawiskowej SITH.

Rok 1972

11 - 13 stycznia - XVII Zjazd Delegatów PZITS w Opolu. Prezesem Zarządu Głównego PZITS został wybrany prof. Witold Wasilewski. Nastąpiła również zmiana na stanowisku Sekretarza Generalnego PZITS. Dotychczasowy sekretarz, mgr inż. Wacław Nowicki, który pełnił tę funkcję od 1 sierpnia 1948 r., odszedł na emeryturę. Nowym sekretarzem generalnym został inż. Ryszard Paruszewski. Na XVII Zjeździe Delegatów godność Członka Honorowego nadano mgr inż. Edwardowi Maszczyńskiemu. W roku 1972 odbyło się I Cykliczna Konferencja pt.: „Ochrona środowiska z uwzględnieniem rekreacji”, których organizatorem był Zarząd Oddziału Olsztyńskiego PZITS. W okresie kadencji 1972 - 1974 nastąpiło znaczne ożywienie współpracy i kontaktów PZITS z organizacjami naukowo-technicznymi za granicą. W dniach 5 - 7 grudnia 1973 r. odbyło się w Krakowie i Zakopanem I Seminarium PZITS i Uniwersytetu Stuttgart nt.: „Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów”. Materiały merytoryczne na Seminarium przygotowane przez Główną Sekcję Oczyszczania Miast, zostały wydane w języku polskim i niemieckim, w ramach prac Zakładu Szkolenia i Wydawnictw. Stroną organizacyjną zajął się Oddział Krakowski PZITS. Ponadto Zarząd Główny podpisał w 1973 r. porozumienie o współpracy i wymianie doświadczeń:

- z Francuskim Stowarzyszeniem Techniki Uzdrawiskowej,
- z Włoskim Stowarzyszeniem Techników Klimatyzacji, Ogrzewnictwa i Wentylacji,
- z Węgierskim Stowarzyszeniem Energetycznym.

W dniach 26 - 29 czerwca 1973 r. odbył się w Warszawie III Kongres Nauki. Dzięki staraniom PZITS powołano w ramach VIII Sekcji Nauk Inżynierijno-Budowlanych podsekcję inżynierii sanitarnej, której przewodniczącym został prof. Witold Wasilewski, Prezes PZITS. W dniach 9 - 11 października 1974 r. odbył się w Szczecinie I Polski Kongres Oczyszczania Miast, połączony z wystawą. Liczba członków zwyczajnych wynosiła w końcu 1974 r. 14 944, Kół Zakładowych 512, liczba Członków Zbiorowych 455.

Rok 1975

21 - 23 czerwca - XVIII Zjazd Delegatów PZITS w Łodzi. Decyzjami Zarządu Głównego utworzono dwa nowe Oddziały: 20 września 1975 r. Oddział Słupski, w marcu 1977 r. Oddział Tarnowski. Godność Członka Honorowego nadano prof. Wacławowi Błaszczkowi, jak też inż. Jerzemu Ziętkowi. W okresie kadencji zostały podpisane dwustronne porozumienia o współpracy: z Francuskim Stowarzyszeniem Higienistów i Techników Komunalnych oraz z Uniwersytetem w Stuttgarcie. Z inicjatywy Zarządu Głównego PZITS, wspólnie z Dyрекcją Targów Poznańskich oraz Zarządem Oddziału Poznańskiego PZITS zorganizowano w listopadzie 1975 r. Międzynarodowy Salon Urządzeń Komunalnych

i Ochrony Środowiska „KOMEX 75”, połączony z sympozjum nt.: „Rozwój techniki w dziedzinie sprzętu i urządzeń komunalnych”. Materiały merytoryczne przygotowane przez Główną Sekcję Oczyszczania Miast, Komitet Ochrony Środowiska PZITS oraz Oddział Poznański na „KOMEX 75” wydał Zakład Szkolenia i Wydawnictw Zarządu Głównego PZITS. Zarząd Główny PZITS zorganizował posiedzenie Rady Międzynarodowej Unii Przemysłu Gazowniczego – Kraków 1975 r. Główna Sekcja Ogrzewnictwa i Wentylacji zorganizowała i przeprowadziła w Warszawie, w dniach 6–9 kwietnia 1976 r., III Międzynarodową Konferencję Ciepłownictwa. Oddział Katowicki PZITS przeprowadził w czerwcu 1977 r. XX Jubileuszową Konferencję Naukowo-Techniczną (cykliczną) nt.: „Postęp techniczny w dziedzinie oczyszczania ścieków”. W dniach 14–16 października 1977 r. odbył się Jubileuszowy XXX Naukowy Zjazd Gazowników Polskich w Kaliszu nt.: „Zadania i problemy gazownictwa w realizacji społeczno-gospodarczego rozwoju kraju”. Liczba członków wynosiła 19 606, Kół Zakładowych 680, liczba Członków Zbiorowych zmniejszyła się do 416.

Rok 1978

15–16 kwietnia – XIX Zjazd Delegatów PZITS w Lublinie. Na początku Zjazdu odbyła się uroczystość wręczenia Zrzeszeniu sztandaru, ufundowanego przez Członków Zbiorowych PZITS. Wprowadzono kilka zmian w statucie Zrzeszenia, do najważniejszych należały:

- wydłużenie kadencji władz PZITS do 5 lat,
- postanowienie, że najważniejszą władzą Oddziału jest Walne Zgromadzenie Delegatów Kół, zwoływane przez Zarząd Oddziału, a nie jak według dotychczasowego brzmienia § 52 „Najwyższą władzą jest Walne Zgromadzenie Członków”.

W kadencji 1978–1982 Prezydium Zarządu Głównego pozostało w składzie, w jakim pracowało w poprzednim okresie. Godność Członków Honorowych nadano: prof. Tadeuszowi Gabryszewskiemu, mgr inż. Józefowi Liebfeldowi oraz mgr inż. Janowi Rokoszowi. W okresie kadencji 1978–1982 miały miejsce m. in. następujące ważniejsze wydarzenia:

- W roku 1979 Oddział Dolnośląski PZITS we Wrocławiu rozpoczął wydawanie zeszytów pt.: „Ochrona Środowiska – Informator naukowo-techniczny”.
- W roku 1978 odbyła się Sesja naukowa XXX-lecia działalności PZITS w dziedzinie techniki sanitarnej wsi. Organizatorem była Główna Sekcja Techniki Sanitarnej Wsi i Zakład Szkolenia i Wydawnictw Zarządu Głównego PZITS.
- Zarząd Główny – Główna Sekcja Balneotechniki PZITS zorganizowała wraz ze Zjednoczeniem „Uzdrowiska Polskie” XV Międzynarodowy Kongres Techniki Uzdrowiskowej w Cieplicach Śląskich-Zdroju, w dniach 4–8 października 1979 r.
- Oddział Łódzki PZITS zorganizował i przeprowadził I Zjazd Wodociągowców Polskich „POLWOD” w Łodzi, w dniach 5–7 grudnia 1978 r.
- Odbył się II Polski Kongres Oczyszczania Miast, połączony z wystawą sprzętu komunalnego krajowego i zagranicznego w Szczecinie, w dniach 12–14 kwietnia 1979 r.
- Zorganizowano I Zjazd Kanalizatorów Polskich „POLKAN” w Łodzi, w dniach 19–21 listopada 1981 r.
- W ramach Jubileuszu 60-lecia działalności PZITS (1919–1979) odbyła się w dniu 14 grudnia 1979 r. w Warszawie Sesja Naukowa nt.: „Węzłowe problemy rozwoju techniki sanitarnej w Polsce”.

- Z okazji 60-lecia czasopisma „Gaz, Woda i Technika Sanitarna” (1921 - 1981) zorganizowano w dniu 29 stycznia 1981 r. Sesję Naukową nt.: „Rola prasy technicznej w rozwoju techniki sanitarnej i ochrony środowiska w Polsce”, połączoną z wystawą wydawnictw i prasy technicznej.
- Utworzony zostaje nowy Oddział PZITS w Toruniu - 1979 r.
- Na VIII)XX Kongresie Techników Polskich, który odbył się w dniach 8 - 10 października 1982 r., PZITS zostało odznaczone Orderem Sztandaru Pracy I Klasy nadanym przez Radę Państwa za szczególny wkład w rozwój polskiej inżynierii sanitarnej oraz wybitne osiągnięcia w doskonaleniu kadry technicznej.
- Dnia 11 marca 1983 r. powołano przy PZITS Radę Konsultacyjną Ciepłownictwa, która w 1985 roku zmieniła nazwę na Krajową Radę Energetyki Ciepłej (KREC).

Rok 1983

6 - 7 maja - XX Zjazd Delegatów PZITS w Warszawie. Z okazji Zjazdu Delegatów odbyła się Sesja Naukowa nt.: „Rozwój techniki sanitarnej w reformie gospodarczej”. Prezesem ponownie wybrano prof. Witolda Wasilewskiego. Godność Członka Honorowego uzyskali: prof. Witold Wasilewski, inż. Roman Wilczyński, mgr inż. Włodzimierz Urbański oraz dr inż. Franciszek Zygmantowski. Zrzeszenie liczyło 23 Oddziały, w tym 1000 członków liczyły Oddziały: Warszawski, Poznański, Dolnośląski we Wrocławiu, Katowicki, Łódzki i Krakowski, od 500 do 1000 członków Oddziały: Gdański, Rzeszowski, Lubelski, Bydgoski, Szczeciński, Częstochowski i Koszaliński, od 200 do 500 członków Oddziały: Białostocki, Kielecki, Opolski, Olsztyński, Radomski, Tarnowski i Słupski, mniej niż 200 członków Oddziały: Toruński, Zielonogórski i Nowosądecki z siedzibą w Nowym Targu. W 1985 r. powołano przy PZITS Radę Konsultacyjną Rozlewni Gazu Płynnego. PZITS zorganizował i przeprowadził w Warszawie w roku 1986 i 1988 polsko-francuskie sympozjum (PZITS - AGHTM) - na temat racjonalnej gospodarki odpadami. Zrzeszenie podjęło (na zlecenie Ministerstwa Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska, już w poprzedniej kadencji) w latach 1982 - 1988 znacznie poszerzoną akcję w zakresie cyklicznego doskonalenia wiedzy fachowej inżynierów sanitarnych obejmującego stosowanie „Wytucznych byłego Ministerstwa Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska, dotyczących obliczeń stanu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego - monitoringu atmosfery”. Przeprowadzono 28 seminariów - kursów specjalistycznych w tym zakresie dla około 3600 projektantów, pracowników Instytutów Naukowo-Badawczych, Ośrodków Badań i Kontroli Środowiska, Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych, Urzędów Wojewódzkich, jak również służb ochrony środowiska w zakładach przemysłowych. Wytuczne zostały wdrożone do stosowania w kraju, dzięki podjętej przez PZITS akcji szkoleniowo-wydawniczej. W porozumieniu z Ministerstwem Zdrowia i Opieki Społecznej i Państwową Inspekcją Sanitarną znacznie zwiększono liczbę seminariów specjalistycznych dla projektantów z biur projektowych dotyczących opiniowania dokumentacji inwestycji w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych (dla kandydatów na rzeczoznawców, jak również dla rzeczoznawców sanitarno-higienicznych). Przeszkolono ponad 300 osób. Powyższe szkolenia kadry technicznej odbywały się sukcesywnie. W roku 1985 odbyło się w Polsce posiedzenie Rady Międzynarodowej Unii Przemysłu Gazowniczego przy wydatnym udziale PZITS. Liczba członków PZITS wynosiła 23643, członków zbiorowych 740. W czerwcu 1985 roku odbyło się uroczyste zebranie Zarządu Głównego, połączone z Jubileuszową Sesją z okazji 65-lecia działalności PZITS. Tematem Sesji była

problematyka higieny kraju. Referat generalny wygłosił Główny Inspektor Sanitarny w Polsce, prof. gen. Jerzy Bończak. Z okazji Jubileuszu Zarząd Główny wydał publikację: „Działalność PZITS w latach 1970 - 1984”. Zarząd Oddziału Poznańskiego oraz Główna Sekcja Techniki Sanitarnej przeprowadziły w końcu 1988 r. Sesję Naukową, poświęconą 40-leciu działalności PZITS w dziedzinie Techniki Sanitarnej Wsi, która odbyła się w Poznaniu.

Rok 1988

10 – 11 listopada – XXI Zjazd Delegatów w Poznaniu. Na Prezesa Zrzeszenia wybrano prof. Marka Romana. Sekretarzem Generalnym ponownie został inż. Ryszard Paruszewski. Godność Członka Honorowego PZITS uzyskali: Sergiusz Antoniuk, Alfred Kołakowski, Czesław Lewiński, Stanisław Murzyn, Erazm Prinke, Jarosław Rutkiewicz, Ryszard Stępniewski, Gustaw Szeller, Jerzy Zwoliński, Jerzy Żołędziowski. W dniach 9 – 10 listopada 1989 r. odbyła się we Wrocławiu Sesja z okazji 70-lecia działalności PZITS. Organizatorem Sesji Był Zarząd Oddziału Dolnośląskiego PZITS we Wrocławiu. W dniu 2 grudnia 1991 roku odbył się Nadzwyczajny Zjazd Delegatów PZITS w Warszawie, którego celem podstawowym było przyjęcie nowego statutu PZITS. W dniach 24 – 25 września 1992 r. odbyła się międzynarodowa narada robocza zorganizowana przez PZITS i IWSA (Międzynarodowe Stowarzyszenie Zaopatrzenia w Wodę), pt.: „Wodomierze w komunalnych systemach wodociągowych”, połączona z wystawą urządzeń. W dniach 5 – 7 października 1992 r. odbył się IX Seminarium polsko-niemiecko-tureckie „Stambuł 92” (PZITS – Uniwersytet Stuttgart - Uniwersytet Bosforski) pt.: „Inżynieria środowiska”. W dniach 9 – 10 marca 1993 r. odbył się w Warszawie, w Politechnice Warszawskiej X Zjazd Ogrzewników Polskich. W dniu 19 kwietnia 1993 r. powołano przy PZITS Krajową Radę Oczyszczania Miast i Gospodarki Odpadami. W dniu 12 października 1993 r. podpisano porozumienie o współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej z Bundesverband der Deutschen Gas und Wasserwirtschaft (BGW) – Niemcy. W dniach 22 – 24 października 1993 r. w Opolu odbył się XXXIII Zjazd Naukowy Gazowników Polskich, połączony z wystawą. W dniu 14 marca 1994 r. odbyło się w Warszawie Seminarium panelowe PZITS – AGHTM (Francuskie Stowarzyszenie Higienistów i Techników Komunalnych) nt.: „Wybrane problemy rozwoju gospodarki komunalnej w Polsce i we Francji”. Liczba członków indywidualnych na koniec 1993 r. wyniosła 8978.

Rok 1994

20 – 21 maja – XXII Zjazd – Zebranie Delegatów PZITS w Szczwicy. Organizatorem był Oddział PZITS w Krakowie. Prezesem wybrany został prof. Marek Roman a Sekretarzem Generalnym inż. Ryszard Paruszewski. W ramach współpracy międzynarodowej podpisane zostały dwustronne porozumienia o współpracy i wymianie doświadczeń:

- z Kanadyjskim Stowarzyszeniem Inżynierii Lądowej – 1995 r.,
- z Niemieckim Stowarzyszeniem Kontroli Zanieczyszczeń Wód (ATV) – 1997 r.,
- ze Stowarzyszeniem Techników i Inżynierów Polskich na Litwie (STIP) – 1999 r.

W 1994 r. podpisano porozumienie o współpracy z Polską Korporacją Techniki Sanitarnej, Grzewczej, Gazowej i Klimatyzacji oraz w 1995 r. z Instytutem Zaopatrzenia w Wodę i Budownictwa Wodnego Politechniki Warszawskiej o wspólnej organizacji konferencji, seminariów i kursów. W wyniku podpisanej umowy ze Światową Organizacją Zdrowia

(WHO), PZITS otrzymało prawo przekładu i publikacji „Wytucznych w sprawie jakości wody do picia” – nakład 1200 egz. W 1999 r. podpisano porozumienie z firmą SEEN o przyznawaniu nagrody „AQUARINA” za najlepsze referaty na konferencje organizowane przez PZITS. Z okazji Jubileuszu 75-lecia czasopisma „Gaz, Woda i Technika Sanitarna” w 1996 r. zorganizowano sesję naukowo-techniczną w Warszawie. Odbyło się X Seminarium polsko-niemiecko-tureckie 1996 r. w Zielonej Górze. Zorganizowano prestiżowe dla Zrzeszenia imprezy naukowo-techniczne:

- V Kongres Oczyszczania Miast – 1994 r. – Szczecin,
- XI Zjazd Ogrzewników Polskich – 1996 r. – Warszawa,
- XXXIV Zjazd Gazowników Polskich – 1996 r. – Mikołajki,
- Kongresy Uzdrowisk Polskich (Izba Gospodarcza „Uzdrowiska Polskie” wraz z Główną Sekcją Balneotechniki PZITS), 1994 r. – Kołobrzeg 1994 r., 1995 r. – Iwonicz-Zdrój, 1996 r. – Ciechocinek, 1997 r. – Polańczyk, 1998 r. – Cieplice-Zdrój, 1999 r. – Połczyn-Zdrój.

1999 r. Ustanowiono medal im. prof. Zygmunta Rudolfa - za wybitne zasługi dla PZITS. Rozpoczęto wydawanie Monografii „Wodociągi i Kanalizacja” – 6 tytułów.

Rok 1999

9 – 12 wrzesień XXIII Zebranie – Zjazd Delegatów PZITS w Supraślu. Organizatorem był Oddział PZITS w Białymstoku. Prezesem został wybrany ponownie prof. Marek Roman. Po raz pierwszy wręczono medale im. prof. Zygmunta Rudolfa. Otrzymali je: prof. Witold Wasilewski, prof. Andrzej Madeyski i Bogumiła Nawrocka-Fuchs. Godność Członka Honorowego nadano 24 osobom. Uchwalono zmiany do statutu PZITS. Uczestnicy Zebrania Delegatów PZITS wraz z osobami towarzyszącymi wzięli udział w wycieczce do Wilna. Zorganizowane zostały następujące imprezy naukowo-techniczne:

- Kongres Wodociągowców Polskich (Izba Gospodarcza „Wodociągi Polskie” przy współpracy PZITS) – 1999 r. – Bydgoszcz,
- XXXV Zjazd Gazowników Polskich - 1999 r. – Mikołajki
- VI Kongres Oczyszczania Miast – 1999 r. – Szczecin
- IV Zjazd Kanalizatorów Polskich - 1999 r. - Łódź
- Sesja Jubileuszowa z okazji 80-lecia PZITS – 1999 r. – Warszawa

Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych liczy 5150 członków indywidualnych.

Rok 2004

7 – 9 października 2004 roku XXIV Zebranie – Zjazd Delegatów PZITS w Toruniu Organizator: Oddział PZITS w Toruniu. Zorganizowane zostały następujące imprezy naukowo-techniczne:

- IV Zjazd Wodociągowców POLWOD – 2001 r. – Łódź
- XII Zjazd Ogrzewników Polskich – 2002 r. – Warszawa
- XXXVI Zjazd Gazowników Polskich – 2003 r. – Warszawa
- V Zjazd Kanalizatorów POLKAN – 2003 r. – Łódź

Na podstawie porozumienia między Polskim Zrzeszeniem Inżynierów i Techników Sanitarnych a Stowarzyszeniem Techników i Inżynierów Polskich na Litwie zorganizowano w Wilnie 5 konferencji naukowo-technicznych poświęconych gospodarce komunalnej Polski i Litwy.

Na mocy Uchwały Zarządu Głównego PZITS w 2003 roku rozwiązany został Oddział Radomski PZITS. Obecnie w strukturze PZITS jest 21 Oddziałów. W ramach działalności wydawniczej opracowano i wydano Historię Gazownictwa Polskiego (490 stron – nakład 1500 egzemplarzy). Kontynuowane jest wydawanie Monografii „Wodociągi i Kanalizacja” oraz „Gazownictwo” Opracowano i wydano folder – informator o działalności PZITS.

W 2003 roku podpisano porozumienie o współpracy między Zarząd Głównym PZITS a Radą Izby Gospodarczej Gazownictwa. 20 września 2003 roku zmarł profesor Marek Roman – Prezes PZITS. Zarząd Główny powierzył kol. Bogumile Nawrockiej – Fuchs pełnienie obowiązków Prezesa PZITS.

Polskie zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych liczy 5545 członków.

Członkowie honorowi PZITS (według lat nadania godności)

† 1. Czesław Świerczewski 1926 r.	† 19. prof. Tadeusz Gabryszewski 1978 r.
† 2. Edward Szenfeld 1928 r.	† 20. Józef Liebfeld 1978 r.
† 3. Mieczysław Seifert 1936 r.	† 21. Jan Rokosz 1978 r.
† 4. Antoni Dziurzyński 1938 r.	† 22. Włodzimierz Urbański 1983 r.
† 5. Ignacy Piotrowski 1938 r.	23. prof. Witold Wasilewski 1983 r.
† 6. Włodzimierz Rabczewski 1938 r.	† 24. Roman Wilczyński 1983 r.
† 7. prof. Zygmunt Rudolf 1945 r.	† 25. Franciszek Zygmantowski 1983 r.
† 8. prof. Jarosław Doliński 1958 r.	† 26. Sergiusz Antoniuk 1988 r.
† 9. Jerzy Tokarski 1958 r.	† 27. Alfred Kołakowski 1988 r.
† 10. Bohdan Chybowski 1966 r.	† 28. Czesław Lewiński 1988 r.
† 11. Henryk Janczewski 1966 r.	† 29. Stanisław Murzyn 1988 r.
† 12. prof. Jan Just 1966 r.	† 30. Erazm Prinke 1988 r.
† 13. Jan Kłosiński 1966 r.	† 31. Jarosław Rutkiewicz 1988 r.
† 14. Jan Wyżnikiewicz 1966 r.	† 32. Jan Samosiuk 1988 r.
† 15. Edward Maszczyński 1972 r.	† 33. Ryszard Stępniewski 1988 r.
† 16. prof. Wacław Błaszczuk 1975 r.	† 34. Gustaw Szeller 1988 r.
† 17. gen. Jerzy Ziętek 1975 r.	† 35. Jerzy Zwoliński 1988 r.
† 18. Stefan Bilewski 1978 r.	† 36. Jerzy Żołędziowski 1988 r.
	37. Bogdan Balcer 1994 r.
	† 38. Adolf Biernacki 1994 r.
	39. Zbigniew Cierpisz 1994 r.
	40. Ferdynand Dembecki 1994 r.
	41. Jerzy Drązkiewicz 1994 r.

42. Henryk Drewnicki 1994 r.
43. Jan Gucki 1994 r.
44. Bolesław Hebrowski 1994 r.
45. Janusz Hordyński 1994 r.
46. Andrzej Kicman 1994 r.
47. Edmund Król 1994 r.
48. Janusz Kwiatkowski 1994 r.
49. Jan Lemański 1994 r.
50. Andrzej Madeyski 1994 r.
51. Bogumiła Nawrocka-Fuchs 1994 r.
- † 52. Jan Nowak 1994 r.
- † 53. Stefan Opaliński 1994 r.
54. Henryk Pęczek 1994 r.
- † 55. prof. Marek Roman 1994 r.
56. Stanisław Rybicki 1994 r.
57. Krzysztof Skalmowski 1994 r.
- † 58. Stanisław Świerczyński 1994 r.
59. Jerzy Banaś 1999 r.
60. Kazimierz Czapło 1999 r.
61. Teodor Gliński 1999 r.
62. Danuta Grenda 1999 r.
63. Zdzisław Grzymała 1999 r.
64. Benon Hirsza 1999 r.
65. Inga Hoppe 1999 r.
66. Zbigniew Janota 1999 r.
67. Jerzy Maria Karnowski 1999r.
68. Władysław Korczak 1999 r.
69. Edmund Kostrzewa 1999 r.
- † 70. Kazimierz Kosiński 1999 r.
71. prof. Andrzej Królikowski 1999 r.
72. Tadeusz Mrygłodowicz 1999 r.
73. Wiesław Olechnowicz 1999 r.
74. Jerzy Ożana 1999 r.
75. Ryszard Paruszewski 1999 r.
76. Andrzej Pieniążek 1999 r.
77. Janusz Roźniakowski 1999 r.
78. Andrzej Suchoń 1999 r.
79. Jan Szpakowski 1999 r.
80. Czesław Tomczyk 1999 r.
81. Wacław Trojanowski 1999 r.
82. Jerzy Trzebuchowski 1999 r.
83. Eugeniusz Ryl 1999 r.
84. Kazimierz Bajer 2004 r.
85. Zygmunt Graczyk 2004 r.
86. Janusz Jeżowiecki 2004 r.
87. Włodzimierz Kasprzak 2004 r.
88. prof. Edward S. Kempa 2004 r.
89. Andrzej Kola 2004 r.
90. Krystyna Korniak-Figa 2004 r.
91. prof. Apolinary Kowal 2004 r.
92. Wiesław Kowieski 2004 r.
93. Antoni Matylis 2004 r.
94. Mieczysław Menżyński 2004 r.
95. Stanisław Nawara 2004 r.
96. Edward Nosowicz 2004 r.
97. Paweł Piotrowiak 2004 r.
98. Leszek Reguła 2004 r.
99. Sławomir Sieńczyło 2004 r.
100. Irena Sierpińska 2004 r.
101. Tadeusz Stępień 2004 r.
102. Jerzy Stroiński 2004 r.
103. Ziemowit Suligowski 2004 r.
104. Maria Szczuka 2004 r.
105. Ryszard Tołwiński 2004 r.
106. Wiesław Trzeciak 2004 r.
107. Marian Wojtkowski 2004 r.
108. Stanisław Zabłocki 2004 r.

Osoby odznaczone medalem PZITS im. prof. Z. Rudolfa

1. Prof. Witold Wasilewski 1999 r.
2. Bogumiła Nawrocka-Fuchs 1999 r.
3. Prof. Andrzej Madeyski 1999 r.
4. Zbigniew Cierpisz 1999 r.
5. Jan Lemański 1999 r.
- † 6. Prof. Marek Roman 1999 r.
7. Stanisław Rybicki 1999 r.
8. Krzysztof Skalmowski 1999 r.
9. Bolesław Hebrowski 2000 r.
10. Prof. Edward S. Kempa 2000 r.
11. Prof. Apolinary L. Kowal 2000 r.
12. Edmund Król 2001 r.
- † 13. Stefan Opaliński 2001 r.
14. Ryszard Paruszewski 2002 r.
15. Henryk Drewnicki 2002 r.
16. Eugeniusz Ryl 2002 r.
17. Mieczysław Menżyński 2002 r.
18. Jan Gucki 2003 r.
19. Prof. Ferdinand Dembecki 2004 r.
20. Jerzy Drązkiewicz 2004 r.
21. Inga Hoppe 2004 r.
22. Prof. Andrzej Królikowski 2004 r.
23. Leszek Reguła 2004 r.

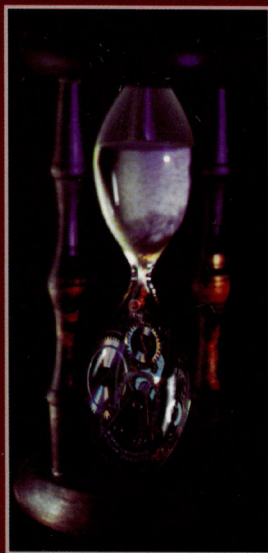

Polskie Zrzeszenie Inżynierów
i Techników Sanitarnych
Zarząd Główny